

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
08 липня 2015 року № 152-Н

Форма № П-2.04

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
кафедра туристичного та готельного бізнесу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор _____

«__» _____ 20__ р

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з навчальної дисципліни

«Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)»

для студентів за напрямом підготовки

6.140103 «Туризм», галузь знань 1401 «Сфера обслуговування»

Факультету харчових технологій готельно-ресторанного та туристичного
бізнесу

Полтава 2016

Робоча навчальна програма з дисципліни «Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)» для студентів за напрямом підготовки 6.140103 «Туризм», галузь знань 1401 «Сфера обслуговування» на 5 семестр

Укладач: к. геогр. н., доцент Литовченко І.В.

Робоча навчальна програма обговорена
і схвалена на засіданні кафедри

«СХВАЛЕНО»

Голова науково-методичної групи з
напрямку підготовки і спеціальності

ПОГОДЖЕНО

Методист 1 категорії науково-навчального центру

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ (ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ)»	5
РОЗДІЛ 2. РОБОЧИЙ ГРАФІК ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ (ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ)»	6
РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ (ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ)»	7
З РОЗПОДІЛОМ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ВИДАМИ ЗАНЯТЬ	7
РОЗДІЛ 4.ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ТЕМАТИЧНОГО ПЛАНУ ДИСЦИПЛІНИ ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ (ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ)»	9
РОЗДІЛ 5.САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ.....	15
РОЗДІЛ 6. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ	16
РОЗДІЛ 7. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ СТУДЕНТІВ.....	17
7.1. Мета поточного контролю.....	17
7.2. Форми поточного контролю	Ошибка! Закладка не определена.
7.3. Підсумкове оцінювання результатів поточного контролю.....	19
РОЗДІЛ 8. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПІДТРИМКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	22
РОЗДІЛ 9. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	23

ВСТУП

Дисципліна «Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)» передбачена навчальним планом і відноситься до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки майбутніх фахівців в сфері туризму.

Навчання базується на теоретичному узагальненні досвіду проведення екскурсійної діяльності, методичних способах проведення екскурсії, що виправдали себе на практиці. У процесі навчання студенти повинні оволодіти не тільки теоретичними основами дисципліни, але й отримати практичні навички щодо розробки й проведення екскурсії та підготовки необхідної методичної документації. Також передбачається написання студентами курсової роботи, виконання самостійної роботи, проведення науково-дослідної студентської роботи з питань удосконалення організації екскурсійної діяльності.

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів теоретичних, професійних знань і практичних навичок, що дають їм змогу самостійно організовувати й планувати екскурсійну діяльність; розробляти й проводити екскурсії; здійснювати екскурсійне обслуговування.

Вивчення дисципліни передбачає вирішення таких **завдань**:

- оволодіти знаннями організації екскурсійного обслуговування в індустрії туризму;
- виявлення основних напрямів і тенденцій розвитку екскурсійної діяльності в сучасних умовах;
- набуття студентами навичок роботи з нормативними матеріалами щодо організації екскурсійної діяльності в туристичній індустрії;
- вміння застосовувати теоретичні знання у вирішенні практичних завдань.

При цьому в даних темах розглядаються методологічні питання, зарубіжний досвід, а також практичні підходи організації екскурсійної діяльності в Україні.

У результаті вивчення курсу студент повинен **знати**: місце і роль екскурсійної діяльності і індустрії туризму; принципи класифікації, функції, ознаки екскурсії; методику підготовки та проведення екскурсії; вимоги екскурсовода; принципи диференційованого підходу до екскурсійного обслуговування.

Студент також повинен **вміти** організувати та планувати екскурсійну діяльність; готувати індивідуальний та контрольний тексти екскурсії; розробляти та проводити екскурсії; складати технологічну карту екскурсії.

Цей курс дозволяє поєднати цілі, завдання, напрями розвитку туристичної сфери з практичною підготовкою студентів щодо організації туристичного обслуговування.

Загальна кількість годин – 108. Обсяг часу для вивчення курсу: лекцій – 38 годин, практичних занять – 34 години, самостійна робота – 36 години, індивідуально-консультативна робота – 14 години.

Підсумкове оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється у формі екзамену.

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)»

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Характеристика навчальної дисципліни	ОТ (ОЕД)
1. Кількість кредитів за ECTS	3
2. Кількість модулів: денна _____, заочна _____.	2
3. Нормативна (варіативна) у відповідності до навчального плану	Нормативна
4. Курс	3
5. Семестр	5
6. Денна форма навчання, годин: загальна кількість:	108
- лекції	38
- практичні	34
- самостійна робота	36
- вид підсумкового контролю	екзамен
- кількість годин на тиждень	4
7. Заочна форма навчання, годин: - загальна кількість:	108
- лекції	8
- практичні	8
- самостійна робота	92
- вид підсумкового контролю	екзамен

Розділ 3. Тематичний план дисципліни «Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)» з розподілом навчального часу за видами занять

Таблиця 3. Тематичний план дисципліни «Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)» для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм», галузь знань 1401 «Сфера обслуговування» денна форма навчання

№ з/п	Назва розділу, модуля, теми	Кількість годин за видами занять			
		Разом	Аудиторні		Позааудиторні заняття
			Лекції	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ЕКСКУРСІЙНОЇ ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ				
1	Теоретичні основи організації екскурсійної діяльності	7	2	2	3
2	Екскурсія та її сутність. Основні функції та ознаки екскурсій	12	4	4	4
3	Історія розвитку екскурсійної діяльності	13	6	4	3
4	Класифікація екскурсій. Тематика і зміст екскурсій	12	4	4	4
5	Основи екскурсійної методики	7	2	2	3
6	Методика підготовки екскурсій.	12	4	4	4
7	Техніка проведення екскурсій	11	4	4	3
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ЕКСКУРСОВОДА Й УПРАВЛІННЯ ЕКСКУРСІЙНОЮ СПРАВОЮ				
8	Професійна майстерність та особистість екскурсовода	12	4	4	4
9	Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування	10	4	2	4
10	Управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах.	12	4	4	4
	Разом	108	38	34	36

Таблиця 4. Тематичний план дисципліни «Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)» для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм», галузь знань 1401 «Сфера обслуговування»
заочна форма навчання

№ з/п	Назва розділу, модуля, теми	Кількість годин за видами занять			
		Разом	Аудиторні		Позааудиторні заняття
			Лекції	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ЕКСКУРСІЙНОЇ ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ					
1	Теоретичні основи організації екскурсійної діяльності	13	2	2	9
2	Екскурсія та її сутність. Основні функції та ознаки екскурсій.	13	2	2	9
3	Історія розвитку екскурсійної діяльності	10	-	-	10
4	Класифікація екскурсій. Тематика і зміст екскурсій	9	-	-	9
5	Основи екскурсійної методики	13	2	2	9
6	Методика підготовки екскурсій	9	-	-	9
7	Техніка проведення екскурсій	10	-	-	10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ЕКСКУРСОВОДА Й УПРАВЛІННЯ ЕКСКУРСІЙНОЮ СПРАВОЮ					
8	Професійна майстерність та особистість екскурсовода	13	2	2	9
9	Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування	9	-	-	9
10	Управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах.	9	-	-	9
	Разом	108	8	8	92

Розділ 4. Технологічна карта тематичного плану дисципліни Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)»

Таблиця 5. Технологічна карта тематичного плану дисципліни «Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)», яка викладається для студентів за видами занять для студентів за напрямом підготовки 6.140103 «Туризм», галузь знань 1401 «Сфера обслуговування» денної форми навчання

Назва розділу, модуля, теми та питання, що розглядаються на лекції	Обсяг годин	Назва теми семінарського, практичного і лабораторного заняття (питання і завдання)	Обсяг годин	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ЕКСКУРСІЙНОЇ ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ				
Лекція 1. Тема 1. Теоретичні основи організації екскурсійної діяльності 1. Теорія екскурсійної справи. 2. Екскурсознавство як комплексна наукова навчальна дисципліна. 3. Взаємозв'язок понять метод, методика, методологія в екскурсійній діяльності.	2	Практичне заняття 1 Тема 1. Теоретичні основи організації екскурсійної діяльності 1. Теорія екскурсійної справи. 2. Екскурсознавство як комплексна наукова навчальна дисципліна. 3. Взаємозв'язок понять метод, методика, методологія в екскурсійній діяльності.	2	1-24
Лекція 2, 3 Тема 2. Екскурсія та її сутність. Основні функції та ознаки екскурсій. 1. Сутність екскурсії. 2. Еволюція терміну «екскурсія». 3. Мета, завдання та форми проведення екскурсії. 4. Поєднання показу та розповіді – основа екскурсії. 5. Екскурсія як вид діяльності. 6. Екскурсія як форма спілкування.	4	Практичне заняття 2, 3. Тема 2. Екскурсія та її сутність. Основні функції та ознаки екскурсій. 1. Сутність екскурсії. 2. Еволюція терміну «екскурсія». 3. Мета, завдання та форми проведення екскурсії. 4. Поєднання показу та розповіді – основа екскурсії. 5. Екскурсія як вид діяльності. 6. Екскурсія як форма спілкування.	4	1-24

7. Ознаки та функції екскурсії.		7. Ознаки та функції екскурсії.		
Лекція 4,5, 6. Тема 3. Історія розвитку екскурсійної діяльності 1. Зародження екскурсійної діяльності на українських землях (друга половина XIX – початок XX ст.). 2. Екскурсійна діяльність в Україні в 20-30-х роках XX ст.. 3. Екскурсія як засіб ідейно-політичного виховання в Радянській Україні. 4. Екскурсійна діяльність в сучасній Україні.	6	Практичне заняття 4,5. Тема 3. Історія розвитку екскурсійної діяльності. 1. Зародження екскурсійної діяльності на українських землях (друга половина XIX – початок XX ст.). 2. Екскурсійна діяльність в Україні в 20-30-х роках XX ст.. 3. Екскурсія як засіб ідейно-політичного виховання в Радянській Україні. 4. Екскурсійна діяльність в сучасній Україні.	4	1-24
Лекція 7, 8. Тема 4. Класифікація екскурсій. Тематика і зміст екскурсій. 1. Класифікаційні ознаки екскурсій. 2. Специфіка і особливості змістовних екскурсій. 3. Специфіка і особливості екскурсій за складом і кількістю учасників. 4. Специфіка і особливості екскурсій за місцем проведення та способом пересування. 5. Форми проведення екскурсій	4	Практичне заняття 6,7. Тема 4. Класифікація екскурсій. Тематика і зміст екскурсій. 1. Класифікаційні ознаки екскурсій. 2. Специфіка і особливості змістовних екскурсій. 3. Специфіка і особливості екскурсій за складом і кількістю учасників. 4. Специфіка і особливості екскурсій за місцем проведення та способом пересування. 5. Форми проведення екскурсій	4	1-24
Лекція 9. Тема 5. Основи екскурсійної методики. 1. Організація та зміст процесу розробки нової екскурсії. 2. Творча група, її склад. Колективний характер роботи. 3. Основні етапи підготовки екскурсії. 4. Порядок складання технологічної карти екскурсії. 5. Індивідуальний текст екскурсії, його особливості.	2	Практичне заняття 8. Тема 5. Основи екскурсійної методики. 1. Організація та зміст процесу розробки нової екскурсії. 2. Творча група, її склад. Колективний характер роботи. 3. Основні етапи підготовки екскурсії. 4. Порядок складання технологічної карти екскурсії. 5. Індивідуальний текст екскурсії, його особливості.	2	1-24

<p>Лекція 10, 11. Тема 6. Методика підготовки екскурсії. 1. Підготовка екскурсії. Тема, мета і завдання екскурсії. 2. Вивчення і відбір екскурсійних об'єктів, розробка маршруту екскурсії. 3. Вивчення матеріалів по темі екскурсії. 4. Уточнення маршруту екскурсії. 5. Контрольний та індивідуальний тексти екскурсії. 6. «Портфель екскурсовода». 7. Технологічна карта екскурсії. 8. Проведення пробної екскурсії та її затвердження.</p>	4	<p>Практичне заняття 9, 10. Тема 6. Методика підготовки екскурсії. 1. Підготовка екскурсії. Тема, мета і завдання екскурсії. 2. Вивчення і відбір екскурсійних об'єктів, розробка маршруту екскурсії. 3. Вивчення матеріалів по темі екскурсії. 4. Уточнення маршруту екскурсії. 5. Контрольний та індивідуальний тексти екскурсії. 6. «Портфель екскурсовода». 7. Технологічна карта екскурсії. 8. Проведення пробної екскурсії та її затвердження.</p>	4	1-24
<p>Лекція 12, 13. Тема 7. Техніка проведення екскурсії. 1. Класифікація методичних прийомів проведення екскурсії. 2. Методичні прийоми показу. 3. Методичні прийоми розповіді. 4. Якість проведення екскурсії 5. Основні критерії оцінки екскурсії</p>	4	<p>Практичне заняття 11,12. Тема 7. Техніка проведення екскурсії. 1. Класифікація методичних прийомів проведення екскурсії. 2. Методичні прийоми показу. 3. Методичні прийоми розповіді. 4. Якість проведення екскурсії 5. Основні критерії оцінки екскурсії.</p>	4	1-24
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ЕКСКУРСОВОДА Й УПРАВЛІННЯ ЕКСКУРСІЙНОЮ СПРАВОЮ				
<p>Лекція 14, 15. Тема 8. Професійна майстерність та особистість екскурсовода 1. Професійні здібності та якості екскурсовода. 2. Майстерність екскурсовода. 3. Вміння і навички екскурсовода. 4. Мова екскурсовода.</p>	4	<p>Практичне заняття 13,14. Тема 8. Професійна майстерність та особистість екскурсовода 1. Професійні здібності та якості екскурсовода. 2. Майстерність екскурсовода. 3. Вміння і навички екскурсовода. 4. Мова екскурсовода.</p>	4	1-24

<p>Лекція 16, 17. Тема 9. Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть, основні принципи диференційованого підходу. 2. Диференційований підхід до організації, змісту й методики підготовки та проведення екскурсій залежно від груп екскурсантів. 3. Особливості підготовки та проведення екскурсій для різних груп. 	4	<p>Практичне заняття 15. Тема 9. Диференційований підхід до екскурсійного обслуговування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть, основні принципи диференційованого підходу. 2. Диференційований підхід до організації, змісту й методики підготовки та проведення екскурсій залежно від груп екскурсантів. 3. Особливості підготовки та проведення екскурсій для різних груп. 	2	1-24
<p>Лекція 18, 19 Тема 10. Управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення законодавства щодо екскурсійної діяльності 2. Система управління екскурсійною діяльністю. 3. Засади адміністративно-правового регулювання екскурсійної діяльності в Україні. 	4	<p>Практичне заняття 16,17. Тема 10. Управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення законодавства щодо екскурсійної діяльності 2. Система управління екскурсійною діяльністю. 3. Засади адміністративно-правового регулювання екскурсійної діяльності в Україні. 	4	1-24

Таблиця 6. Технологічна карта тематичного плану дисципліни «Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)», для студентів заочної форми навчання

Назва розділу, модуля, теми та питання, що розглядаються на лекції	Обсяг годин	Назва теми семінарського, практичного і лабораторного заняття (питання і завдання)	Обсяг годин	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<p>Лекція 1. Тема 1. Теоретичні основи організації екскурсійної діяльності 4. Теорія екскурсійної справи. 5. Екскурсознавство як комплексна наукова навчальна дисципліна. 6. Взаємозв'язок понять метод, методика, методологія в екскурсійній діяльності.</p>	2	<p>Практичне заняття 1 Тема 1. Теоретичні основи організації екскурсійної діяльності 4. Теорія екскурсійної справи. 5. Екскурсознавство як комплексна наукова навчальна дисципліна. 6. Взаємозв'язок понять метод, методика, методологія в екскурсійній діяльності.</p>	2	1-24
<p>Лекція 2. Тема 2. Екскурсія та її сутність. Основні функції та ознаки екскурсій. 1. Сутність екскурсії. 2. Еволюція терміну «екскурсія». 3. Мета, завдання та форми проведення екскурсії. 4. Поєднання показу та розповіді – основа екскурсії. 5. Екскурсія як вид діяльності. 6. Екскурсія як форма спілкування. 7. Ознаки та функції екскурсії.</p>	2	<p>Практичне заняття 2. Тема 2. Екскурсія та її сутність. Основні функції та ознаки екскурсій. 1. Сутність екскурсії. 2. Еволюція терміну «екскурсія». 3. Мета, завдання та форми проведення екскурсії. 4. Поєднання показу та розповіді – основа екскурсії. 5. Екскурсія як вид діяльності. 6. Екскурсія як форма спілкування. 7. Ознаки та функції екскурсії.</p>	2	1-24
<p>Лекція 3. Тема 5. Основи екскурсійної методики. 1. Організація та зміст процесу розробки нової екскурсії. 2. Творча група, її склад. Колективний</p>	2	<p>Практичне заняття 3. Тема 5. Основи екскурсійної методики. 1. Організація та зміст процесу розробки нової екскурсії. 2. Творча група, її склад. Колективний</p>	2	1-24

<p>характер роботи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Основні етапи підготовки екскурсії. 4. Порядок складання технологічної карти екскурсії. 5. Індивідуальний текст екскурсії, його особливості. 		<p>характер роботи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Основні етапи підготовки екскурсії. 4. Порядок складання технологічної карти екскурсії. 5. Індивідуальний текст екскурсії, його особливості. 		
<p>Лекція 4. Тема 8. Професійна майстерність та особистість екскурсовода</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Професійні здібності та якості екскурсовода. 2. Майстерність екскурсовода. 3. Вміння і навички екскурсовода. 4. Мова екскурсовода. 	2	<p>Практичне заняття 4. Тема 8. Професійна майстерність та особистість екскурсовода</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Професійні здібності та якості екскурсовода. 2. Майстерність екскурсовода. 3. Вміння і навички екскурсовода. 4. Мова екскурсовода. 	2	1-24

Розділ 5. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом навчальної дисципліни, засвоєння знань, надбання вмінь та навичок у вільний від аудиторних навчальних занять час. Самостійна робота студента складається із підготовки до практичних й індивідуальних занять шляхом виконання усного та письмового домашнього завдання.

У процесі самостійної роботи студенти повторюють й закріплюють той матеріал, що був розібраний з науково-педагогічним працівником на лекційних заняттях, а також опановують окремі програмні питання, що передбачені для самостійного вивчення. Самостійна робота окрім підготовки до практичних занять за відповідним планом, передбачає розробку інноваційного туристичного продукту – екскурсії по місту Полтава. Спираючись на прослуханий лекційний матеріал, опрацювавши основну і додаткову літературу, як дисципліни так і матеріалів історико-краєзнавчого характеру, ознайомившись із законодавчими і нормативними документами, студенти опановують методику підготовки та проведення екскурсії, знайомляться з професійними здібностями та навиками екскурсовода на екскурсіях в музейних установах Полтави, вчать створювати екскурсійну розповідь та портфель екскурсовода.

Також студенти самостійно виконують курсову роботу з навчальної дисципліни, керуючись методичними рекомендаціями до їх виконання, здійснюють самоконтроль своїх знань за допомогою складання навчальних тестів та розв'язування кросвордів.

Розділ 6. Методики активізації процесу навчання

Інтенсифікація навчального процесу при викладанні дисципліни повинна здійснюватися на основі використання активних методів навчання, що дозволяє, вирішити проблему зростаючого інформаційного навантаження на студентів, поліпшити якість засвоєння ними вивченого матеріалу.

При вивченні дисципліни «Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)» :

1. В групах розробляється інноваційний екскурсійний продукт.
2. Складається перелік екскурсійних об'єктів, визначається екскурсійний маршрут, створюється технологічна карта екскурсій та портфель екскурсовода.
3. Проводяться пробні екскурсії за розробленими маршрутами в межах Полтави.

Для активізації процесу навчання студентів викладач повинен творчо застосувати різноманітні навчальні технології та засоби:

– на лекціях намагатись зосереджувати увагу студентів на найбільш актуальних проблемних сучасної екскурсійної діяльності в Україні та світі, на професійній майстерності екскурсовода та методичних підходах підготовки та проведення екскурсій.

– заохочувати студентів до критичного сприйняття нового матеріалу замість пасивного конспектування;

– лекція має бути науковою, доступною і цікавою, сприяти глибокому аналізу та засвоєнню матеріалу;

– на практичних заняттях навчитися застосовувати методичні прийоми проведення екскурсій, на прикладі екскурсій по Полтавському університету економіки і торгівлі та музею ПУЕТ;

– з окремих питань програми ефективними формами активізації навчального процесу можуть бути відвідування музейних закладів Полтави.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів мають стати чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок, подяка викладача за сумлінне ставлення студентів до вивчення дисципліни.

Кращих студентів викладач повинен залучати до науково-дослідницької роботи на кафедрі, участі в наукових конференціях в університеті та за його межами.

Розділ 7. Система поточного і підсумкового контролю студентів

7.1. Поточний контроль

Поточний контроль знань проводиться з метою виявлення якості навчального процесу і його результатів у міжсесійний період, що здійснюється в ході аудиторних та індивідуальних занять і перевірки самостійно виконаних студентами завдань, передбачених навчальною програмою дисципліни.

До основних завдань поточного контролю належать:

- оцінювання поточних результатів самостійної (індивідуальної) роботи студентів щодо освоєння програмного матеріалу дисципліни;
- отримання студентами уявлень про свої здібності, рівень засвоєння навчального матеріалу дисципліни та необхідність внесення оперативних змін у подальшу самостійну роботу;
- надання викладачеві можливості впливати на хід самостійної роботи студентів і визначати необхідність та напрями вдосконалення навчального процесу;
- виявлення здібностей у студентів до наукової роботи через їх участь у студентських наукових конференціях, оформлення індивідуальних робіт (рефератів, творчих завдань, стінних газет).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та індивідуальних занять. Основними формами поточного контролю з дисципліни є усне опитування за окремими темами дисципліни, контрольні роботи, реферати та модульний контроль.

Об'єктом поточного контролю знань студентів є наступні види його поточної навчальної діяльності:

- відвідування практичних занять та активність роботи протягом семестру;
- оцінка проведених пробних екскурсій;
- написання контрольних робіт (експрес-опитування);
- виконання модульних завдань;
- підготовка творчих завдань та рефератів з індивідуальних завдань;
- участь в наукових конференціях.

Вся діяльність студента під час поточного контролю оцінюється в діапазоні від "0" до "60" балів (включно). При цьому система оцінювання кожного виду навчальної діяльності студента спирається на метод експертних оцінок.

Основним чинником, який характеризує активність роботи студента під час практичних занять і виконання індивідуальних завдань є рівень знань, які він демонструє в процесі обговорення поставлених питань, написання контрольних робіт (експрес-опитування), творчих завдань та рефератів, участь в роботі студентських наукових конференцій з питань дисципліни.

При усних відповідях на семінарських заняттях треба керуватися шкалою оцінок 4-х бальної системи з наступним переведенням у шкалу балів 0; 5; 10. При виконанні контрольної роботи в залежності від помилок і недоліків у відповідях (незначні, грубі чи немає відповіді на одне або всі питання) робота оцінюється як за високим так і за достатнім рівнем знань (який виражається оцінкою 4 (добре), або 3 (задовільно) з переведенням у шкалу балів кратну “5”). Кожна контрольна робота може бути оцінена у “0; 5; 10” балів і є експрес-опитуванням, яке враховується як оцінка за практичне заняття. Підсумкова оцінка за практичне заняття визначається шляхом переважання у студента оцінок “0; 5 чи 10” балів.

Відвідування занять та активність роботи і рівень знань студента протягом семестру оцінюється в діапазоні від “0” до “20” балів. Бали виставляються за такі результати діяльності студента:

Результати діяльності студента		Кількість балів
1	Студент глибоко, аргументовано, в логічній послідовності і самостійно розкривав (на практичних заняттях) теоретичні питання, самостійно і вірно виконав практичні завдання контрольних робіт за темами занять.	10
2	Студент виявив достатні знання з теоретичних і практичних питань з дисципліни, але відповідав на практичному заняттях невпевнено, відповіді були не повними, студент припускався певних помилок та ін.	5
3	Студент не міг ні усно, ні в письмовій формі (контрольні роботи) розкрити основні елементи теоретичних питань, не знає теоретичних основ екскурсійної діяльності, методики підготовки та проведення екскурсії.	0
4	Студент вірно і в повній мірі виконав всі індивідуальні завдання, самостійно вник в суть всіх проблем із тем, винесених на самостійне вивчення, приймав участь в студентській науковій конференції з питань дисципліни та ін.	10
5	Студент не виконав частину (менше половини) індивідуальних завдань або його відповіді на питання були поверховими, не точними, з деякими помилками.	5
6	Студент не виконав курсову роботу, відповіді не точні і носять поверховий характер та ін.	0

З метою перевірки поточної навчальної роботи студентів за допомогою модульного контролю весь навчальний матеріал дисципліни поділяється на два модулі. Перший модуль охоплює 1-7 теми, другий – 8-10 теми.

Порядковий номер практичного заняття	Модуль	Теми
1-7	I	1-7
8-10	II	8-10
1-10	Контрольні роботи	1-10

При виконанні модулів в залежності від глибини знання матеріалу оцінка може становити “0; 5; 10” балів по кожному модулю, який включає 3-

4 питання. При невиконанні одного питання модуля загальна оцінка за модуль не може перевищувати “5” балів (значний недолік роботи).

Модульні завдання виконуються в аудиторії на практичному занятті. Протягом семестру студент має виконати два модульних завдання, що дає йому можливість максимально отримати 20 балів.

Виконання самостійних робіт (індивідуальних завдань) оцінюється в залежності від глибини відповіді у “0; 5; 10” балів. Невиконання двох самостійних робіт у підсумку оцінюється незадовільно, тобто “0” балів. Невиконання однієї самостійної роботи є значним недоліком роботи, але свідчить про достатній рівень знань в цілому, оцінюється в “5” балів. Остаточна оцінка за три самостійні (індивідуальні) роботи визначається переважанням оцінок “0; 5; 10” балів.

З поточного контролю знань студент денної форми навчання може одержати від “0” до “60” балів (включно). На поточний контроль знань студентів заочної форми навчання за рішенням кафедри виносяться домашня письмова робота з дисципліни за обраною студентом темою та завдання одного модуля, що охоплює ключові теми курсу.

Заочне навчання. Домашні завдання студент одержує під час установчої сесії (начитки лекцій) або після закінчення сесії. У міжсесійний період кафедрою проводяться групові або індивідуальні консультації.

Під час сесії студенти обов’язково захищають свої роботи і за результатами захисту вони оцінюються в “0; 5; 10 або 20” балів. Модульне завдання винесене на поточний контроль включає не менше двох питань і оцінюється у “0; 5; 10; 20” балів. Написання і перевірка модульних завдань проводиться в сесійний період згідно з розкладом.

Поточний контроль знань студентів заочної форми навчання включає активність роботи на семінарських заняттях, виконання контрольних робіт у формі експрес-опитування та виконання модульних завдань. Перші два види поточного контролю оцінюються в “0; 5; 10” балів кожний, а модульні завдання – в “0; 5; 10; 20” балів. В цілому за поточний контроль знань студент одержує від “0” до “60” балів.

Підсумковий бал за результатами модульно-кредитного контролю оформлюється під час останнього практичного заняття і вносяться до відомості. Він є основою для визначення загальної успішності студента з даного предмету.

7.2. Підсумковий контроль

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання екзаменаційних завдань і не може перевищувати 100 балів. Результати виконання екзаменаційних завдань враховуються в загальній підсумковій оцінці лише за умов, якщо екзаменаційні відповіді оцінені не менше ніж 30 балів. В разі, коли за результати складання іспиту студент одержав менше ніж 30 балів, він

отримує незадовільну загальну підсумкову оцінку. В такому випадку результати поточного контролю не враховуються.

В заліково-екзаменаційній відомості виставляються результати поточного контролю, іспиту і загальна підсумкова оцінка за 100-бальною системою та оцінка в 4-х бальній системі .

Переведення 100-бальної шкали оцінювання в 4-х бальну та шкалу за системою ЄКТС для фіксації в нормативних документах університету здійснюється в такому порядку.

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студенти, які набрали за результатами поточного і підсумкового контролю від 35 до 59 балів, після належної підготовки мають право повторно скласти іспит.

Студенти, які набрали за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 34 балів, зобов'язані пройти повторний курс вивчення дисципліни перед повторним складанням іспиту.

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних; 2. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних 3. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	30
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках 2. Участь в наукових студентських клубах 3. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних 4. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	30
3. Інші форми (зазначити, які саме)	Участь у проведенні міських екскурсій, розробка нової екскурсії по м. Полтава.	30

Студент може отримати не більше **30 балів** за один із видів додаткових навчальних робіт (таблиця 7) . Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**.

Розділ 8. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

Загальне програмне забезпечення дисципліни «Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)» передбачає використання лектором лекційного матеріалу із застосування програмного забезпечення Microsoft Office PowerPoint, а також використання Інтернет ресурсу.

Згідно з програмою підготовки студентів напряму підготовки «Туризм» студенти третього курсу, вивчаючи дисципліну «Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності)» виконують курсову роботу, результатом якої є створення інноваційного екскурсійного продукту. При захисті курсових робіт студенти використовують презентацію із застосування програмного забезпечення Microsoft Office PowerPoint.

Розділ 9. Інформаційно-методичне забезпечення

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» від 18 листопада 2003 року № 1282-IV//Урядовий кур'єр. – 2003. – 26 листопада 2003 р.
2. Положення про порядок видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу фахівцям туристичного супроводу: Наказ № 83 Державної туристичної адміністрації України від 24 вересня 2004 р. // Офіційний вісник України. – 2004. – № 42.
3. Туристско-екскурсионное обслуживание. Проектирование услуг : ГОСТ 28681.1-95. – [Чинний від 1997-01-01]. - К. : Держстандарт України, 1997. – 26 с. – (Національний стандарт України).
4. Туристско-екскурсионное обслуживание. Требования по обеспечению безопасности туристов и экскурсантов : ГОСТ 28681.3 – 95. – [Чинний від 1997 – 01 – 01]. – К. : Держстандарт України, 1997. – 14 с. – (Національний стандарт України).
5. Туристско-екскурсионное обслуживание. Туристские услуги. Общие требования: ГОСТ 28681.2-95. – [Чинний від 1997 – 01 – 01]. – К. : Держстандарт України, 1997. – 11 с. – (Національний стандарт України).
6. Услуги населению. Термины и определения : ГОСТ 30335—95. – [Чинний від 1997 – 01 – 01]. – К. : Держстандарт України, 1997. – 12 с. – (Національний стандарт України).
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту», від 29 січня 2003 р., № 141.
8. Бабарицька, В. К. Экскурсоведство і музеєзнавство [Текст] : навч. посібник / В. К. Бабарицька, А. Я. Короткова, О. Ю. Малиновська. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – К. : Альтерпрес, 2012.
9. Биржаков М.Б. Введение в туризм. – СПб., 2003. – 214 с.
10. Биржаков М.Б... Никифоров В.И. Индустрия туризма: Перевозки. Изд. 2-е. – М. – СПб., 2003. – 399 с.
11. Галасюк, С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності [Текст]: навч. посібник / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов. – К. : Центр учб. л-ри, 2013. – 178 с.
12. Герасименко В. Г., Замкова А. В. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів. Навчальний посібник — Харків: Бурун Книга, 2011.— 112 с.
13. Гуляев В.Г. Организация туристской деятельности / Учебное пособие. – М.: Нолидж, 1996. – 312 с.
14. Долженко, Г.П. Экскурсионное дело [Текст] : учеб. пособие / Г.П. Долженко. – 3-е изд., испр. и доп. – Ростов-на-Дону : ИЦ "МарТ", 2008. – 272 с.
15. Емельянов, Б. В. Экскурсоведение [Текст] : учебник / Б. В. Емельянов. – М. : Советский спорт, 2009. – 216 с.

16. Історія екскурсійної діяльності в Україні [Текст] : навч. посібник / В. К. Федорченко, О.М. Костюкова, Т.А. Дьорова, [та ін.]. – К. : Кондор, 2010. – 166 с.
17. Кифяк, В. Ф. Організація туризму [Текст] : навч. посібник / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги-XXI, 2008. – 344 с.
18. Литовченко І.В. Організація туризму (Організація екскурсійної діяльності): методичні рекомендації щодо виконання курсових робіт для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» ПУЕТ / І.В.Литовченко – Полтава: ПУЕТ, 2015. – 27 с.
19. Лицензионные условия осуществления хозяйственной деятельности по организации иностранного, внутреннего, зарубежного туризма, экскурсионной деятельности // Бухгалтерия.Налоги.Бизнес. – 07/03/2001. – N10. – С.28-36.
20. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). – К.: Альтерпрес, 2002. – 436 с.
21. Організація туризму: підручник / І.М. Писаревський, С.О. Погасій, М.М. Поколодна та ін.; за ред. І.М. Писаревського. – Х.: ХНАМГ, 2008. – 541 с.
22. Правове регулювання туристської діяльності: Навчальний посібник (для студентів, які навчаються за напрямом підготовки 0504 «Туризм»). / Автор: Т.А.Коляда. - Харків: ХНАМГ, 2008. - 182 с.
23. Хуусконен, Н.М. Практика экскурсионной деятельности [Текст] / Н.М. Хуусконен, Т.М. Глушанок. – СПб : Невский фонд : Издательский дом "Герда", 2008. – 208 с.
24. Щодо організації екскурсійних поїздок [Текст] / Міністерство освіти і науки України // Освіта України. – 18/05/2010. – С.1, 4, 6, 7.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан факультету _____

«УЗГОДЖЕНО»
Директор навчального центру _____

Навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни

Напрямок підготовки (спеціальність) _____

Кафедра _____

Провідний викладач _____

_____ семестр _____ навчального року

станом на _____ року

Складові навчально-методичного комплексу	Наявність	Дата затвердження (рік видання)
1. Навчальна програма		
2. Робоча навчальна програма		
3. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення навчальної дисципліни		
4. Дистанційний курс		
5. Плани семінарських занять		
6. Навчальні завдання для практичних занять		
7. Лабораторний практикум		
8. Збірник ситуаційних завдань (кейси)		
9. Ділові ігри		
10. Індивідуальні завдання для самостійної роботи та методичні рекомендації до їх виконання		
11. Методичні рекомендації для самостійного вивчення навчальної дисципліни (розробляються при відсутності поз.3)		
12. Завдання для контрольних робіт та методичні рекомендації до їх виконання для студентів заочної форми навчання		
13. Тематика курсових робіт (проектів) та методичні рекомендації до їх виконання		
14. Тести вхідного контролю знань студентів		
15. Пакети комплексних контрольних завдань (робіт) та критерії їх оцінювання		
16. Пакети завдань для поточного контролю (відповідно до робочої навчальної програми)		
16.1. Завдання для поточних контрольних робіт		
16.2. Пакети завдань для колоквиумів		
16.3. Модульний контроль (поточні модульні роботи)		
16.4. Пакети тестів для студентів денної та заочної форм навчання		
17. Підсумковий контроль знань студентів		
17.1. Питання для підготовки до ПМК (заліку)		
17.2. Комплект екзаменаційних білетів		
18. Тематика науково-дослідної роботи студентів		
19. Інші авторські видання викладачів кафедри з навчальної дисципліни, у т.ч. з грифом МОН України:		
- підручники		
- навчальні посібники		
- навчально-методичні посібники		
- курс лекцій		
- опорні конспекти лекцій		
- практикум		
- інші		

«Підготовлено»

«Перевірено»

Провідний викладач _____

Заступник декана факультету _____

Завідувач кафедри _____